

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Consolatio Desperantium, Seu Conciones De Magna Dei
erga Peccatores serio poenitentes, comitate**

Bosquier, Philippe

Coloniae, 1617

[I. Quod, quamuis Deus sit maximè misericors, misericordiam tamen
solum tempore oportuno exerceat.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56142](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56142)

CONCIO NONA.

Thema. *ἡ ἐπιπλαγχνία τοῦ Θεοῦ.*

Et misericordia motus est.

Et misertus est eius.

Græca.

Vulgata.

Syriaca.

Facta repetitione solita,

Dicemus
hodie.

I. Quod, quamuis Deus sit maximè misericors,
misericordiam tamen solum tempore oportuno
exerceat.

II. Quid respondendum sit illis, qui suam praesumptionem, quam de Misericordia Dei conceperunt, fundare conantur in historia Traiani, & similibus.

Heri teneris timidisq; cōscientiis prouidimus quæ seuera Dei iudicia nimium perhorrescūt & multitudinem peccatorum suorū adeò fortiter apprehendunt, vt putent ea veniam non mereris prout enim potui depinxi eis magnā Dei Misericordiam, vt eos animarē, & ad spem veniæ excitarē, dū modo cum Prodigio nostro ex animo concertantur. Quia tamen tutū non est de misericordia Dei nimium præsumere, moras necere, & hoc prætextu conuersionem differre: & quia iubet, vt nō solū in ipsum speremus, verum etiam vult, vt iustitiam eius formidemus, Beneplacitum est Domino super timentes eum; *Psal. 146* in eis, qui sperāt super misericordia eius, & quia vult nos Magdalenam pedes Domini Iustitiæ & misericordiæ osculantem imitari, non autem vnā absque altera; nam vt inquit S. Bernard. Pedes isti sunt misericordia & iudicium, quorum alterum sine altero osculari, vel temeraria securitas est, vel præsumptio fugienda: & quia vult vt hic spem, que, metumque interdubij viuamus,

Psal. 146

Bern.

Serm. de

Magdal.

Virg. l. 1.

Q 3

Sicut Hincit

Sive extrema pati.

Quod in veteri lege præfiguratum est cum Deus præcepit, *Non accipies loco pignoris inferiorem & superiorem molam; quia animam suam opposuit tibi.* id est, vitam suam tibi oppignoravit, dans illud in pignus quo vitam suam sustentabat: nam ad comminandum frumentum & conficiendam farinam duæ mola necessariae sunt, una superior, altera inferior; Per molam enim superiorem quæ suo pondere rumpit frumentum, intelligitur timor animam comminans, & per inferiorem spes, quæ superiorem sustinet, ne in desperatione aut maximas perplexitates dilabatur, & vicissim à superiore deprimitur, ne in præsumptione efferatur: Necessarium itaque nobis est ne alteram harum vobis subtraham; non illam timoris iustitiae diuinæ, ne in præsumptione eleuemini nimium in misericordia Dei confidendo; nõ istam spei, ne hac privata in baratrum desperationis præcipitemini. Merito in reprehendebat Propheta, qui calcæ absq; paleis tēperabant, *Destruam parietem, quem linistis absque temperamento.* Propterea etiam iussit Deus:

Ezech. 14. Destruam parietem, quem linistis absque temperamento.

Leuit. 2. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies, nec auferes sal fedoris Dei tui de sacrificio tuo.

In omni oblatione tua offeres sal.

Similiter ob eandem causam iussit Agnum paschalem & aty mos panes lactucis agrestibus manducari, vt amaritudine dulcedini commisceret. *Mel inueni Comede quod sufficit.* Cum itaque heri discursu tenui de mansuetudine Dei vos pauerim, vt delicata Agni carne & azymis panibus, æquū est vt hodie nõ nihil salis & pugillū lactucarum syluestriū apponā, ne naturali Dei bonitate abutentes temere conuersionem vestram prolongetis & procrastinetis. Agedum ergo.

Ecol. 3. Omnia tempus habent inquit sapiens: Tempus occidendi, tempus sanandi: Tempus dilectionis & tempus odij. Ita & Deus habet tempus exercendi misericordiam, & habet tempus exercendi rigorē & iustitiā. Id quod hac similitudine clarū fiet. Solent quidā diuites Eleemosinarij recepta cōsuetudine certis tēporibus eleemosinas distribuere, vt circa festa Natalitia aut Pascha-

Via: certis etiā dieb⁹, vt lunæ, mercurij, veneris; certis
 horis vt mane, circa prandiū, idq; liberaliter omnibus
 veniētib⁹ absq; personarū acc-ptione: sed extra illud
 tēpus, dies & horas, nihil neq; peregrinis, neq; in qui-
 linis largiūtur: portæ obseratæ omnib⁹ sunt, *causa est*
ianua; sunt autē ipsoꝝ surdæ & inexorabilis, quali *Matt. 23.*
 fortē hora Lazarū forib⁹ diuitis epulonis assedit: su-
 spicari licet, si tamē ea vnquā pauperibus paruerint.
 Laudāda sanē est hęc liberalitas; sed pace eorū dictū
 velim & imperfectioni & indiscretioni permixta Im-
 perfectionis. n. est q̄ ideo certis dieb⁹ eleemosinas fa-
 ciūt ne singulis dieb⁹ & horis clamorib⁹ & eiulatus
 pauperū vexētur: ne quotidie panis frangedus: ne sin-
 gulis momētis ostiū aperiendū. An nō alicuius tene-
 ritudinis aut mollitiei est nō ferre gemitus & eiulat⁹
 miserorū? nolle filios Dei, mendicos inquā, quotidie
 inō singulis horis & tibi, & ostiū tuo benedicere? Nō
 decet sane vllō momento aspectū pauperū subterfu-
 gere, vt singulis momēti s acceptorū beneficiorū me-
 moriā nobis reflicet, dū gaudemus nos ab eiusmodi
 miseriis sola Dei benignitate ereptos, ac in eo statu
 cōstitutos. in quo dulciter aliis beneficiendo vitā æ-
 ternā promereri possum⁹, & sapi⁹ heroicis pietatis &
 misericordiæ act⁹ cōspectis pauperibus eliciunt: cō-
 passio q̄ Patet erga suū Prodigum elicit, ex visu ortū
 habuit, *Vidit illū Pater ipseus, & misericordia motus est.* cū
 autē singulis teorsim eleemosinam conferimus, eorū
 miseriis in particulari contēplamur; multis verō si-
 mul existentibus in turba dignoscere non possumus
 quinā maiori ope & misericordia egeat, varietate
 miseriarū, & multitudine cōplanctū sensū impedi-
 tib⁹ & distrahentib⁹ Denique si singulis horis & o-
 mnibus perentibus eleemosina detur, habebimus oc-
 casionē sapissime preces iaculatorias ad Deū dirigē-
 di, quib⁹ rogem⁹, vt a similibus miseriis nos præseruet
 & q̄ hactenus præseruarit, gratias agamus; sicut &
 pro eo, quod nobis omnibus subueniendi facultatē,
 & toties merendi oportunitatē fecerit. Imperfectio-
 nis etiā est; nam huiusmodi largitiones & distri-
 butiones certis diebus fieri solitæ communi pauperū

& aliorum rumore & forma passim disseminatur, quibus hi tacerent, tamen publicus ille pauperum conuentus latissimè tuam libertatem deprædicat: Contra autem si singulis diebus & horis, nunc huic nunc illi venienti, abeunte eleemosinam dones, neque pauperes ipsi, neque spectatores scire poterunt quantas eleemosinas facias; quod sane tibi plurimum expedit, occultas enim eleemosinas a te Deus exigit, ut enim, ut *Nesciat sinistra tua quid faciat dextera*, & has

Math. 6. tibi faciendæ eleemosinæ normam præscribit, *non facis eleemosinam noli tuba canere ante te. sicut hypocritæ faciunt in Synagogis & in vicis, ut honorificentur ab hominibus.* Indiscretio seu imprudentia multa meo quidem iudicio eiusmodi publicis eleemosinis inest, in his enim æquum datur fortibus & robustis, ac debilibus & claudis; æquum accipit qui miserimus est, & quantum miser omnibus aut pars panis, aut bolus carnis, aut cochlear iusculi alicuius pro ratione temporis datur, cum in tanta se mutuo comprimentium multitudine miseræ discerni nequeant. In particulis autem eleemosinis, quæ quotidie & singulis horis fiunt, facile est miseriorem a misero, discernere & ratione necessitatis utraque facilius succurrit.

Act. 4. postolorum exemplo, de quo legimus; *Dividebat utique Apostolis singulis, prout unicuique opus erat:* otiosi autem illi fortes & robusti fuci, qui laborem tantum fugiunt, siue viri, siue faminæ sint remittere licebit; illorum opera mechanica addiscendum, aut saltem terram fodiendum &c. has ad nendum, texendum, &c.

Quid. 13. *Pallade placat a, sanam mollire puella*
fastor. *Discans, & plenas exonerare colos.*

licebit etiam ipsis ostendere quales furum committant dum illorum, qui in vera necessitate sunt, eleemosinas præcipiunt: licebit quoque senioribus, aut magis miseris, quos tunc absque negotio discernere poterit, non aridum, sed cum iusculo panem præbere &c. Immo manifesta indiscretio & impudentia in hisce largitionibus est, cum enim certis diebus & horis eleemosina distribuitur, contingere potest, & cum tu cibus distribuis

distribuis, ego sitiam; & cum potum, ego fameam; & sic dona Dei inutiliter absumantur: imò & contingere potest, vt alio die ego extremam famem & sitim patiar, ita vt ni tu mihi subueneris, inedia mihi moriendum sit:

*Temporibus medicina valet: data tempore profunt,
Et data non apto tempore vana nocent.*

Quidam

Iam autem peregrinis & aduenis, qui præfixis diebus & horis adesse nequeunt, quid emolumenti ex donatione tua accretet: itane ipsis absque vlla refectioe ulterius pergendum erit, cum sæpe maiore necessitate quam ciues aut inquilini laborent? Itane mihi fame & siti moriendum erit, quia largitioni Domini mei præfixo momento non interfui? Certè iniqua eleemosynarum talis distributio est, & intentioni misericordis legislatoris ac Naturæ ipsi contraria, Cur quæso præcepta est eleemosyna? An propter respectum & commoditatem donantis? Non. *Frangite* *Isai. 58*
esurienti panem tuum, & egenos vagosq; induc in domum tuam, id est, tunc cum absque hospitio aberrant, non quando tibi bonum videbitur, aut cum non fament, aut in adibus suis morantur, sed quando domui procul sunt, in domū tuū introduceas & pascas, quod idē est ac si dicas, *Eleemosynam suo tempore facito:* propriū autem tempus dandi eleemosynam est non secundū phantasiā diuitis eleemosynam donantis, sed pauperis necessitatem patientis. Beneficium in tempore datum quamuis alias paruum, maximum est; sic pulchres Iacob ad mortem vsque famente Esau primogenitis æquiualebant.

*ὦς μέγα τὸ μικρὸν ἔστιν ἐν καιρῷ ἢ ὄντιν, id est,
Vel maxima est pusilla res loco data.*

Hesiodus l. . Operum & dierum.

Καιρὸς δ' ἐπὶ πάντων ἀρίστος,

rebus in omnibus illud

Optimum erit, si quis tempus spectauerit aptum

Sæpe enim beneficium importuno tempore præstitum multa mala & incommoda tulit: & hinc factū vt inter dicta Sapientum æque ferè famosum sit illud

Q

illud

illud *ῥῶτι καί ποτε*, *Nosce tempus*, a hoc, *ῥῶτι ῥίπτε*,
Nosce te ipsum. Sed his satis: Sicut itaque diuites
certo tempore eleemosynas faciunt, ita & Deus Misericordiam: Dies autem Misericordiae vicia praesentem
est, cuius omni hora ad faciendam misericordiam
praesto est; eaque elapsa clausa erit ianua, & frustra
inclamabitur, *Domine, Domine aperi nobis*, sed respon-
debitur, *Nescio vos*.

Psal. 94. Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra, id est,

Senec. Nunquam sera est ad bonos mores via.

Trag. post mortem autem sera nimis poenitentia & frustrata
venia petitur.

Sera nimis vita est crassina, viue hodie.

Properandum itaque est, ante auroram, lucisq; ortum
diuinæ Misericordiae fores pulsandæ.

Prou. 8. Qui mane vigilans ad me, inuenient me.

Sap. 5. Qui de luce vigilauerit ad illam, non laborabit: assidens
enim illam foribus suis inueniet.

Psal. 62. Memor fui tui super stratum meum, & in matutinis
meditabor in te, quia tu susisti adiutor meus.

Psal. 5. Mane exaudies vocem meam: Mane astabo tibi & ex-
debo? quoniam non Deus volens iniquitatem tuas.

Adiuuabit eum Deus mane disculo.

Psal. 65. Mane saturabimini panibus, sciensq; quod ego sum De-
minus Deus vester.

Exod. 16. Summo mane abiit, vt conduceret operarios in
vineam suam; attamen etiam hora tertia ad laboran-
dum accede, gratus eris; veni hora sexta, sub meri-
diem, recipieris; veni hora vndecima inclinata iam
die & denarium diurnum accipies: nam ipse per Pro-
phetam dicit,

Quacumq; hora peccator ingemuerit, saluus erit.

Isai. 30. vel vt Septuaginta Interp. verterunt,

*Quandocumq; gemueris, tunc saluus eris, & agnosces tibi
fueris.*

*Omni hora curia diuinæ bonitatis patet, & dicere
licet.*

Accedit; omnium horarum homo est Christus Dominus. Præsto est Deus, citò, serò, manè, vesperi dum modo dies gratiæ nõ præterierit, id est, nisi morte præuētus fuerit, quamuis iam pedem alterū in cymba Charonis haberet, & iuxta Proverbium, *Si libet, licet; & cum libet, licet*: omnibus semper domi est; *Non est personarum acceptor Deus*: Semper ei quod largiatur superest, qui uolet, ueniat. Ad exaudiendum præsto est, & cum Abrahamo præ foribus hospites operitur.

Genes. 18.

En ipse sitat post parietem nostrum, prospiciens per fenestras, prospiciens per cancellos.

Cant. 2.

Dominus de caelo prospexit super filios hominum, ut uideat si est intelligens, aut requirens Deum.

Psal. 13.

Antequam clament ego exaudiam:

Isai. 65.

Nulli dormit, nulli aures aut oculos negat:

Auris coeli audit omnia.

Oculi Domini contemplantur bonos & malos.

O miram Dei misericordiam! At vixdum spumantibus equis Sol occidens frenam detraxit, & nox nigro tenebrarum velo terras obduxit, id est, vix mortui sumus, & mox misericordiam aula clauditur, obseratur, & firmatur, *clausa est ianua*: Iustitiæ uero portæ panduntur: *Iustitium desijt*; mox audietur, *Do, dico, addico.*

Fastus erit per quem lege licebit agi.

Ouid. l. 3.

Lata sententiæ præter suspendium, laqueos, rotas, palos, ignem, ferrum nihil sonant; agnus in leonem vertitur; pacificus Solon in sanguinarius Dragonem mutatur, clament tunc intenta voce peccatores, *Domine, Domine aperi nobis*; nihil ipsis respondebitur, aut certe illud, *Nescio vos.*

Fastig.

Matt. 23.

Tunc inuocabunt me & ego non exaudiam: manè consergent, & non inuenient me; eo quod exosam habuerint disciplinam.

Prou. 6.

Ecquid agitis, dies effluxit, hora elapsa est, elemosynæ data sunt, ne gutta quidem aquæ ex digito Lazari expectanda est, quamuis sciens lingua

viva

viuacibus flammis aduratur. O summum rigorem
Non solum non exaudiet, sed & pereuntes ini-
debit:

*Quia vocaui & renuistis: extendi manum meam, &
non fuit qui respiceret. Despexistis omne consilium meum.
& increpationes meas neglexistis. Ego quoque in interitu
vostro ridebo, & iubsannabo, cum vobis id, quod timetis,
aduenerit. Cum irruerit repentina calamitas, & interitus
quasi tempestas ingruerit, quando venerit super vos tribulatio
& angustia.*

Tunc misericordia non mouebitur; sed *Latibit
iustus cum viderit vindictam, manus suas lauabit in san-
guine peccatorum.*

Ierem. 24.

Quamdiu præsens vita durat, Propheta Ieremias
videt ficus bonas valdè, quasi ficus primi tēporis post
mortem autem ficus malas, malas valdè & quae co-
medi non possint. Quamdiu durat dies eleemo-
narum & misericordiae Dei, nectar, manna, peroc-
ces, cothurnices super nos vt quondam super popu-
lum Israeliticum in deserto pluit & effundit: vicia
iam qua pergimus rosas, violis & lilijs conspersa est.
Sed mox vbi vitæ huius tempus effluerit, torrentis
fellis draconum potabit nos, amarissimis Colochin-
tidis nos pascet, quæ cor, pulmones, stomachum ac
totum denique corpus euertent. *Mors in olla, mors in
olla. Cantharidum succos dante parente bibas.*

*Ouid in
Ibin.*

Potum dabo eis aquam fellis.

Ierem. 9.

Rosis & violis præteriti temporis tribuli, sentes &
spinæ succedent, poma Sodomæ, mephitici & auo-
nales foetores omninò intolerabiles:

Isai. 8.

Et erit pro suauis odore foetor.
Denique mutabitur tunc Deus ex benigno pater
& dulci mater in sæuum vitricum & crudelem au-
nercam:

Impia terribiles miscet aconita Nouerca.

Et quid? Sic Deus dispositus est, habet sua tempo-
ra & quasi lucida interualla, quibus optimus, liberr-
tissimus, imò & Prodigus est, nihil sibi soli reseruat, &
dicere potest

exto
fos
hibe
vabi
alibi
tius
veni
Deu
occe
Dun
exci

S
nus
aure
stah
per
adiu
nun
eis
cab
eni
Sed
alij
rile
fo,

I
dian
era

Plenus rimarum sum, hac atq; illac perfluo.

Habet etiam sua interualla, quibus nihil ab ipso extorqueas, etiamli calidas lachrymas & Sanctos ipsos (quorum tamen preces maximi facere solet) adhibeas intercessores; nam vt inquit Dauid, *Pro hac orabit ad te omnis Sanctus*, sed, *in tempore oportuno*: & alibi:

Tunc exurgens misereberis Sion, quia tempus miserendi eius, quia venit tempus. Notandum bene, *quia tempus venit*; omnia in tempore oportuno facit & largitur Deus: quo elapso auaritia & inclementia postrema occupant, ita vt quis diceret eundem Deum non esse. Durante hac vita non amat, & vt ipsum amemus excitat:

Dies noctesq; me ames, me desideres,

Terent. iro

Me somniet, me expectes, de me cogites,

Eunuch.

Me speres, me te oblectes, mecum tota sis,

Act. 1.

Meus fac sis postremo animus, quando ego sum Scenarum tuus.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, &c

Sed mox à morte, si eum vt oportet non amauerimus, frustra eius gratiam & fauorem inuocabimus, aures obseratas inueniemus, nihil nisi hostile expectabimus: Prædixit hoc Patribus veteris Testamenti per Isaiam, *Tempore accepto exaudiuit te, & in die salutis adiuuauit te*, & nobis etiam sub Parabola decem Virginum. Durante hac vita Deus similis est septem vaccis Pharaonis pinguibus & elegantibus, quæ significabant septem annos fertilitatis & sæcunditatis, tunc enim ad miraculum multa nobis donat & condonat. Sed cum mors malorum vitam abrupterit, similis erit alijs septem macilentis vaccis, quæ septem annos steriles denotabant; tunc enim nulla amplius fit remissio, & vt canit Ecclesia:

*Isai 49.
Mat. 25.*

In inferno nulla est redemptio.

Iudicium sine misericordia ei, qui non fecit misericordiam Attamen, vt vincas cum iudicaris, necessarium erat vt Misericordia primam, Iustitia postremam acies

aciei partem meretur, si enim prima acie collocata fuisset, nec astrictam dexteram habuisset, obuia quemuis prostrasset: Nunc autem quia primam aciem misericordia duxit, multi eius oblationibus & fauoribus bene vsi confidenter se Iustitiae diuinae praesertant, aut quia bene vixerunt, aut probe poenituerunt nam, *Malacausa est, qua requirit misericordiam*. Itaque amici Auditores, ne nosiplos decipiamus cum amemus, *Misericordia motus est*, cum in Psalmis legitur *Domine meus misericordia mea*, & Augustino hunc locum exponenti credimus. *O nomen sub quo nemini disputandum est*, cum de magna Dei misericordia differimus aut disputamus: sed e contra cogitemus quod misericordiam solum certo aliquo tempore exerceat, qui elapso frustra peccatorum remissio, iustificatio, et salus speratur, quantumuis Deus infinite misericors sit.

Publius.

Psal. 58.

*Ouid. in
Nin.*

*Nec mortis poenas mors altera finiet huius,
Horag, erit tantis ultima nulla malis.*

II.

QVOMODO RESPONDENDVM SIT
illis, qui suam de Misericordia Dei presumptionem fundare conantur in historia de Traiano & alijs.

Missal.

Rom. 14.

Iulij.

Sed dicet quispiam, cur ergo Ecclesia orat pro defunctis, tam beatis quam alijs alibi adhuc detentis; nam in Secreta oratione de S. Bonauentura ait, *Domine per haec pie placationis officia & illum Bonauenturam (scilicet) beata retributio comitetur, & tuis tua gratia dona conciliet, & in Missa defunctorum libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas Tartarus, ne cadant in obscurum, sed signifer sanctus Michael representet eas in lucem sanctam, &c.* Significat ergo Ecclesia quod etiam pro mortuis aliqua misericordia operanda